

Wprowadzenie

 <https://doi.org/10.21906/9788376432557.00>

Św. Wincenty a Paulo (1581–1660) pod wpływem objawionych przez Bożą Opatrzność znaków i doświadczeń poświęcił się pracy dla zbawienia ubogich. W tym celu w roku 1625 założył zgromadzenie Księży Misjonarzy (*Congregatio Missionis* – Zgromadzenie Misji). Mając świadomość, że głoszenia Ewangelii ubogim poprzez misje ludowe nie da się oddzielić od wrażliwości na ich potrzeby materialne, św. Wincenty pragnął, by wszystkim dziełom zgromadzenia towarzyszył nieustannie charyzmat miłosierdzia. Celem zapewnienia trwałości powyższemu dziełu ewangelizacji powierzył zgromadzeniu również troskę o należyłą formację duchowieństwa oraz zapoczątkował posługę na misjach *ad gentes*.

W miarę jak Zgromadzenie Misji wzrastało jako instytucja, definiowało stopniowo swoje powołanie, a jego ustrój i miejsce we wspólnocie ludu Bożego zostały określone dokumentami Kościoła: bullą Urbana VIII *Salvatoris nostri* z 12 stycznia 1633 roku, breve Aleksandra VII *Ex commissa nobis* z 22 września 1655 roku oraz breve tego samego papieża *Alias nos* z 12 sierpnia 1659 roku.

Do Polski w roku 1651 przysłał misjonarzy sam założyciel. W 1685 roku została erygowana Prowincja Polska z siedzibą w Warszawie, którą przetrwała do czasów kasaty dokonanej ostatecznie przez zaborców w 1864 roku. W roku następnym wskrzeszono prowincję z siedzibą w Krakowie. Jej stopniowy rozwój – aż do dziś – pozwala na kontynuowanie wcześniejszych posług oraz podejmowanie nowych zgodnie z charyzmatem św. Wincentego a Paulo.

W 2025 roku Zgromadzenie Księży Misjonarzy przeżywa 400-lecie istnienia, obchodzone wraz z Rokiem Świętym ogłoszonym przez papieża Franciszka. Ten podwójny jubileusz stanowi dobrą okazję dla misjonarzy i całej Rodziny Wincentyńskiej, aby „przyoblec się w Ducha Jezusa Chrystusa” – zgodnie z mottem towarzyszącym całorocznym obchodom, zaczerpniętym z konferencji św. Wincentego: „Będziemy prosić Boga o ducha odnowy oraz o to, byśmy z pomocą Jego łaski ogołocili się ze starego Adama i przyoblekli w Jezusa Chrystusa po to, żeby pełnić we wszystkim najświętszą Jego wolę”.

Z okazji jubileuszu Przełożony Generalny Zgromadzenia ks. Tomáš Mavrič CM zaprosił wszystkich „członków Zgromadzenia do wyruszenia z nadzieją w ten nowy etap drogi do Jezusa”, zachęcając, aby pozwolili prowadzić się Duchowi Świętemu: „niech nasze stopy nigdy nie zmęczą się wychodzeniem, drogą, byciem świadkiem i misyjnym świadectwem, które zaprasza i motywuje do przyobleczenia się w ducha Jezusa”.

Jubileusz to także okazja do powrotu do źródeł. Nie w sensie oglądania muzealnych eksponatów, ale ponownego odkrycia bogactwa charyzmatu św. Wincentego a Paulo. Nie dotyczy to jedynie misjonarzy. Dziedzictwo wincentyńskie jest inspiracją dla całej Rodziny Wincentyńskiej. Może stać się nią także dla wszystkich pragnących pogłębić wiarę oraz ożywić swoje zaangażowanie w wypełnianiu misji Kościoła.

Temu służyć ma niniejsza monografia zatytułowana *Misja – miłosierdzie – formacja. Filary duchowości i działalności św. Wincentego a Paulo*. Została ona poświęcona trzem kluczowym tematom duchowości i działalności Zgromadzenia Księży Misjonarzy, duchowych synów św. Wincentego: misji, miłosierdziu i formacji duchowieństwa.

Monografię otwiera tekst ks. Michała Lipińskiego CM, teologa duchowości, który prezentuje duchowy klimat powstania Zgromadzenia Księży Misjonarzy. Autor wskazuje, że kontekst fundacji pierwszej wspólnoty misjonarskiej był kształtowany przez nurty duchowości chrześcijańskiej, wydarzenia historyczne oraz przez współczesne św. Wincentemu a Paulo kierunki duchowości. Prezentacja duchowego tła powstania Zgromadzenia Księży Misjonarzy pokazuje umiejętność korzystania przez jego założyciela z różnych myśli i łączenia ich w organiczną całość.

O misji jako pierwszym filarze charyzmatu wincentyńskiego piszą ks. Corpus Delgado CM i ks. Jakub Kasprzyk CM. Wobec faktu, że charyzmat jest rzeczywistością żywą i rozwijającą się, autorzy zwrócili uwagę na aktualność charyzmatu wincentyńskiego w życiu Kościoła w naszych czasach, co szczególnie podkreślają liczne odniesienia do adhortacji apostoelskiej papieża Franciszka *Evangelii gaudium*. Tekst ten stanowi zatem inspirację do odczytywania we współczesnym kontekście powołania wincentyńskiego, które w misji głoszenia Ewangelii zakłada łączenie głoszenia słowa Bożego z posługą miłosierdzia na rzecz ubogich.

Temat miłosierdzia podejmuje ks. Giuseppe Guerra CM, Postulator Generalny Zgromadzenia Misji przy Stolicy Apostolskiej. Autor przytacza

nieznane dotąd wydarzenia z życia Wincentego a Paulo zebrane przy procesie beatyfikacyjnym i kanonizacyjnym. Włoski misjonarz wskazuje, że to nie miłość do ludzi doprowadziła go do świętości, lecz raczej świętość prawdziwie i skutecznie uczyniła go pełnym miłości.

Z kolei s. Stanisława Krasucka SM opisuje charakterystyczne cechy miłosierdzia w ujęciu wincentyńskim, do których należą: ukazywanie ubogim miłosiernego oblicza Ojca, służenie wszystkim ubogim co do duszy i ciała; miłosierdzie zorganizowane, mistyka służby, czytelne świadectwo. Wszystko to czynione w duchu ewangelicznym ze współczuciem, serdecznością, łagodnością, szacunkiem i pobożnością.

Temat formacji przedstawia ks. Szczepan Szpoton CM, rektor misjonarskiego seminarium w Krakowie, ukazując nowatorskie działania podejmowane przez św. Wincentego a Paulo na rzecz duchowieństwa, do których zalicza: rekolekcje przed święceniami, konferencje wtorkowe, rekolekcje dla kapłanów, prowadzenie seminariów duchownych, obecność Wincentego w radzie sumienia. Autor prezentuje również fundamenty duchowej (kapłańskiej) drogi założyciela Zgromadzenia Misji, drogi nieustannie aktualnej, szczególnie dla jego duchowych synów.

Kwestię formacji duchowieństwa podejmuje także ks. Adam Sejbuk CM, przedstawiając proces kształtowania się pierwszych seminariów duchownych według zaleceń Soboru Trydenckiego oraz powstawanie w XVII wieku misjonarskiego zmodyfikowanego modelu seminarium. Kluczową rolę w jego tworzeniu odegrały prowadzone przez Zgromadzenie Misji rekolekcje przed święceniami, które – stopniowo przedłużane – stanowiły dobrą bazę dla dalszych modyfikacji i ulepszeń. Autor prezentuje także charakterystyczne cechy formacji wincentyńskiej: pogłębianie życia duchowego kandydatów do święceń oraz solidne przygotowanie pastoralne, bardziej praktyczne niż intelektualne, pozwalające podjąć posługę duszpasterską.

Oczywiście opracowania te są jedynie próbą syntezy charakterystycznych elementów charyzmatu wincentyńskiego. Jako redaktorzy mamy jednak nadzieję, że lektura niniejszej monografii nie tylko przybliży duchowość i sposób działania zgodny z tradycją św. Wincentego a Paulo i Zgromadzenia Księży Misjonarzy, ale stanie się także zachętą do osobistej lektury tekstów ojca ubogich, przyczynkiem do podjęcia kolejnych badań nad dziedzictwem wincentyńskim, a przede wszystkim zaproszeniem

do odnowy życia wiarą w Jezusa głoszącego Ewangelię ubogim oraz gorliwego zaangażowania w misję Kościoła, której obliczem jest miłosierdzie, a nieodzownym wsparciem formacja duchowieństwa.